

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

Academic Leadership of School Administrators Under the
Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

¹ปฐมพร ชาตะรักษ์ Patomporn Chatarak

²ตรีฎมินทร์ ตรีตรีศวร Traipumin Tritrishual

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: patomporn.cha028@hu.ac.th

Received February 29, 2024; Revised September 28, 2024; Accepted: September 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วิชยฐานะและขนาดของสถานศึกษา และ (3) ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 382 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วนโดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และทดสอบค่าเอฟ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตัวแปรตามอายุที่ต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตัวแปรตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และวิทยฐานะที่ต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อจำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

Abstract

The objectives of this research study were 1) To study about academic Leadership of school administrators according to teachers' comments under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. 2) To compare administrators' leadership according to teachers' comments under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 distinguished from ages, work experience, academic standing, as well as sizes of schools. 3) To collect the comments about administrators' leadership according to 382 teachers' comments under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. The sample was used Simple Proportional Stratified Random Sampling without replacement. This research was collected the data by a questionnaire and open-ended question. The statistics were used for data analysis using frequency, percentage, standard deviation, mean as well as T-test and F-test. It was found that: 1) Administrators' academic leadership under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 on the whole and each aspect was in high levels. 2) First, the sample among different ages had administrators' academic leadership under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 on the whole was differently significantly at the level of 0.05. Second, the sample among different work experience had administrators' academic leadership under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 on the whole was differently significantly at the level of 0.01. Third, the sample among different academic standing had administrators' academic leadership under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 on the whole was differently significantly at the level of 0.01. Finally, the sample among different sizes

of schools had administrators' academic leadership under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 on the whole wasn't different.

Keywords: Academic Leadership; School Administrators; Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพมีการพัฒนาที่สมดุลเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาของประเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิดตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปัจจุบันสังคมเริ่มหันมามองว่าผลที่ทำให้เยาวชนมีคุณลักษณะเชิงดีของคุณภาพดังกล่าวนี้ เป็นเพราะปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็น มุมมองของคนในสังคมที่มองในมิติดังกล่าว จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักการศึกษา นักวิชาการ นักบริหารการศึกษาทุกระดับ ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและต้องหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อตอบโจทย์ให้สังคมหายข้องใจ และให้ความไว้วางใจต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สุชาร์ตน์ ลูกเมือง, 2564)

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการขับเคลื่อนในเชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มที่ โดยมีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้จริงสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดภารกิจของสถานศึกษาให้มีขอบข่ายมากขึ้นโดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้คือ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สกศ, 2542)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษา ผลงานของสถานศึกษาจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ สถานศึกษาที่นักเรียนมีคุณภาพดีมักจะเป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหารใส่ใจงานด้านวิชาการมาก (พิมพ์พรณ สุริโย, 2552) อีกทั้งภาวะผู้นำของผู้บริหารว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้งานมีคุณภาพซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารใจยุคปฏิรูปการศึกษาต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญ ในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานของ

ผู้บริหาร จะต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยดำเนินงานในการกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการให้ เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการปฏิบัติไว้ 5 ด้าน คือ มุมมองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง หลักสูตร การประเมินผลนักเรียน การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การประเมินผล การสอนของครู และการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู การบริหารงานวิชาการ เป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ เนื่องจากงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ ความสำเร็จของ ผู้บริหาร งานวิชาการที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นสิ่งสำคัญคือต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ มี มนุษย์สัมพันธ์ ทำงานกับบุคคลอื่นได้ สามารถบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งมีการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการบริหารจัดการที่ เป็นที่ยอมรับ พร้อมๆ กับการเป็นนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

นอกจากนี้ผู้บริหารต้องเป็นมืออาชีพ ซึ่งเป็นปัจจัยประการหนึ่งในการเสริมสร้างการเรียน การสอน ที่จะทำให้การเรียนของเด็กไทยได้มาตรฐานสูงระดับโลกทั่วหน้ากัน คือ ภาวะผู้นำทาง วิชาการที่เข้มแข็ง และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (ธีระ รุญเจริญ, 2555) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) รับผิดชอบการศึกษาระดับ ชั้นพื้นฐานของจังหวัดสงขลา จำนวน 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอนาทวี อำเภोजะนะ อำเภเทพา อำเภอบ้าย้อย และอำเภอบะนัง ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และได้กำหนด เป้าประสงค์หลักไว้ว่า ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ เสมอภาค มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน และมีกลยุทธ์ในการบริหารงาน คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 2 สถานศึกษาจัดการ ศึกษาบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่ม โอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ และกลยุทธ์ที่ 6 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2565)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการวางแผนพัฒนา

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วิชฐานะและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการตามทัศนะของฮอลลิงเจอร์ และเมอฟี่ ซึ่งได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ 11 ด้าน คือ 1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2. การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3. การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6. การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7. การดูแลเอาใจใส่ ครูและนักเรียน 8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10. การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ 11. การจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (Hallinger & Murphy, 1985)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 193 โรงเรียน มีประชากรรวมทั้งหมดจำนวน 3,270 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบจากตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 ตัวอย่าง จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากฮอลลิง

เจอร์ และ เมอฟี (Hallinger & Murphy) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 45 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม ศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.978

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมาทั้งหมด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามในแต่ละชุด ได้จำนวน 382 ฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีของ Scheffe'

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

(n=382)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.41	.61	มาก
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.35	.58	มาก
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	4.36	.64	มาก
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.40	.56	มาก
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.48	.54	มาก

6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.23	.56	มาก
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	4.46	.66	มาก
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.17	.82	มาก
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.41	.60	มาก
10. ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.28	.67	มาก
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.36	.70	มาก
โดยรวม	4.36	.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, S.D. = .54$) รองลงมาด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46, S.D. = .66$) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = .61$) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = .60$) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, S.D. = .56$) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = .64$) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = .70$) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35, S.D. = .58$) ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = .67$) ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, S.D. = .56$) และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D. = .82$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะและขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอายุ

(n=382)

ภาวะผู้นำเชิงทางวิชาการ	อายุ				t	p
	25 - 35 ปี		36 ปี ขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.47	.58	4.40	.61	.68	.50

2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.16	.68	4.37	.57	1.98	.053
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	4.18	.76	4.38	.72	1.71	.093
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.20	.65	4.43	.55	2.28	.027*
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.24	.43	4.51	.51	2.62	.01*
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.00	.55	4.27	.56	3.06	.00**
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	3.97	.72	4.52	.62	4.99	.00***
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.02	.76	4.19	.83	1.29	.19
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.15	.71	4.44	.57	2.68	.01**
10. ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.09	.71	4.31	.66	1.98	.05
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.34	.68	4.37	.71	.208	.84
โดยรวม	4.19	.58	4.39	.53	2.25	.03*

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีอายุต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

(n=382)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	ms	f	p
1. ด้านการกำหนดเป้าหมาย ของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.05	3.02	8.46	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	135.49	.36		
	รวม	381	141.54			
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมาย ของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.95	4.97	15.73	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	119.83	.316		
	รวม	381	129.78			
3. ด้านการนิเทศและ ประเมินผลด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.362	3.68	9.24	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	150.97	.398		
	รวม	381	158.33			
4. ด้านการประสานงานด้าน การใช้หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	6.50	3.25	10.74	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	114.70	.303		
	รวม	381	121.21			
5. ด้านการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.82	2.41	8.46	.000**
	ภายในกลุ่ม	379	108.05	.29		
	รวม	381	112.87			
6. ด้านการควบคุมการใช้ เวลาในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.64	.82	2.63	.073
	ภายในกลุ่ม	379	118.14	.31		
	รวม	381	119.78			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.77	2.89	6.92	.001***
	ภายในกลุ่ม	379	157.95	.42		
	รวม	381	163.72			
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจ ให้กับครู	ระหว่างกลุ่ม	2	.67	.33	.49	.61
	ภายในกลุ่ม	379	257.34	.679		
	รวม	381	258.01			
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการ พัฒนาวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.74	1.87	5.36	.005**
	ภายในกลุ่ม	379	132.07	.35		
	รวม	381	135.80			
10. ด้านการพัฒนาและการ สร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.38	3.19	7.32	.001***
	ภายในกลุ่ม	379	165.18	.44		
	รวม	381	171.56			
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริม สภาพการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.62	1.81	3.73	.025
	ภายในกลุ่ม	379	184.04	.49		
	รวม	381	187.66			

	รวม	381	187.66			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.44	2.22	8.02	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	104.98	.28		
	รวม	381	109.43			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การควบคุมการใช้เวลาในการสอน และการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวิทยฐานะ

(n=382)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	ms	f	p
1.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.25	1.62	4.45	.01**
	ภายในกลุ่ม	379	138.29	.37		
	รวม	381	141.54			
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.40	4.70	14.79	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	120.38	.32		
	รวม	381	129.78			
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.17	5.58	14.38	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	147.17	.39		
	รวม	381	158.33			
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	4.95	2.48	8.09	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	116.25	.307		

	รวม	381	121.21			
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.59	4.80	17.60	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	103.28	.27		
	รวม	381	112.87			
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.09	3.04	10.15	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	113.69	.30		
	รวม	381	119.78			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ ครูและนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.39	5.20	12.85	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	153.33	.41		
	รวม	381	163.72			
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	ระหว่างกลุ่ม	2	2.75	1.37	2.04	.13
	ภายในกลุ่ม	379	255.26	.67		
	รวม	381	258.01			
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	16.19	8.10	25.66	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	119.61	.32		
	รวม	381	135.80			
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	14.42	7.21	17.39	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	157.34	.42		
	รวม	381	171.56			
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.16	1.08	2.21	.11
	ภายในกลุ่ม	379				
	รวม	381				
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.66	3.33	12.29	.000***
	ภายในกลุ่ม	379	102.76	.27		
	รวม	381	109.43			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ ครูและนักเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการกำหนด

เป้าหมายของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

(n=382)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	ms	f	p
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.16	.72	1.96	.12
	ภายในกลุ่ม	378	139.38	.37		
	รวม	381	141.54			
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของ โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.91	.30	.89	.45
	ภายในกลุ่ม	378	128.87	.34		
	รวม	381	129.78			
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลด้าน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.98	.33	.79	.50
	ภายในกลุ่ม	378	157.35	.42		
	รวม	381	158.33			
4. ด้านการประสานงานด้านการใช้ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.64	.55	1.73	.16
	ภายในกลุ่ม	378	119.56	.32		
	รวม	381	121.21			
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.47	.49	1.66	.18
	ภายในกลุ่ม	378	111.40	.30		
	รวม	381	112.87			
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการ สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.74	.25	.78	.50
	ภายในกลุ่ม	378	119.04	.32		
	รวม	381	119.78			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ ครูและ นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.51	1.17	2.76	.04
	ภายในกลุ่ม	378	160.21	.42		
	รวม	381	163.72			
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	ระหว่างกลุ่ม	3	1.34	.45	.66	.58
	ภายในกลุ่ม	378	256.67	.68		
	รวม	381	258.01			
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการ พัฒนาวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.07	.36	1.00	.39
	ภายในกลุ่ม	378	134.73	.36		
	รวม	381	135.80			

	รวม	381	135.80			
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง มาตรฐานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.76	1.59	3.59	.01
	ภายในกลุ่ม	378	166.80	.44		
	รวม	381	171.56			
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการ เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	3.53	1.18	2.42	.07
	ภายในกลุ่ม	378	184.13	.49		
	รวม	381	187.66			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.91	.30	1.06	.37
	ภายในกลุ่ม	378	108.51	.29		
	รวม	381	109.43			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจและหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่ ใช้กลยุทธ์เทคนิคในการบริหารระดับสูง จึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา กิ่งการจร ที่ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เกตุสุดา กิ่งการจร, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร ทองคลี ที่ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (วิเชียร ทองคลี, 2560)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะและขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะความคิด แนวคิด หลักการ ทักษะหรือความรู้ความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการที่ประกอบไปด้วยหลายๆ ด้าน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตาพร ต้นเจริญรัตน์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (จิตตาพร ต้นเจริญรัตน์, 2563)

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่ามีความชำนาญด้านวิชาการมากกว่า จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน (ยามิละห์ สุกี , 2565)

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีการทำวิทยฐานะได้เร็วกว่าพื้นที่อื่น จึงทำให้คนที่มีอายุน้อย อาจมีวิทยฐานะที่สูงเพราะการบรรจุแต่งตั้งด้วยอายุน้อย อีกทั้งการทำวิทยฐานะเนื่องจากเป็นพื้นที่พิเศษจึงทำได้เร็วยะยะเวลาในการทำอีกด้วย (ชมชียะห์ เมาลีดิน, 2564)

2.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอาจเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ตระหนักถึงภาระและหน้าที่ของตนเองที่ต้องปฏิบัติ และมองเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ (เกตุสุตา กิ่งการจร ,2560)

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรม การกระทำหรือการแสดงออก เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายและสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายในการจัดการศึกษาที่วางไว้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน มีการให้ความรู้แก่บุคลากรด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาวิชาชีพ ให้ความรู้ ความสามารถ มีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และสร้างความตระหนักให้ครู บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวิทยฐานะต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารควรนำเสนอมุมมองในด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายด้านวิชาการอย่างชัดเจน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านวิชาการร่วมกับครูและบุคลากร พร้อมทั้งกำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติตามแนวทางสู่การพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรพัฒนาให้ผู้บริหารมีทักษะทางด้านวิชาการ ตลอดจนจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำข้อค้นพบได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: ศรุสภา ลาดพร้าว.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เขต 4 สระบุรี. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชมชียะห์ เมาลิติน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. *สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พิมพรรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ยามีละห์ สุกี. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- วิเชียร ทองคลี่. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 13(3): 239-248.
- สุชาติรัตน์ ลูกเมือง. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร. *สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สกศ. (2542). *การปฏิรูปการศึกษาระดับชาติ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2565*. สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.
- Hallinger, P. & Murphy, M. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, (8)(6): 221-224.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, (30)(3): 607-610.

